

Sabahattin Ali'nin Şehirleri

“Yolculuklar bana zevk verir. Bu zevkte varacağım hedefin zevki dahil değildir. Yolculuk, bu bir yerde durmadığını, hareket ettiğini bilmek şuurudur, bu bir yere bağlanıp kalmaktan kurtuluş başlı başına tatlı bir şeydir” cümleleri karşılıyor izleyicileri **“Şehirlere Alışamadı: Sabahattin Ali'nin Şehirleri”** sergisinin girişinde.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık'ın yeni binasındaki ikinci sergi. **Sabahattin Ali**'nin kendi kaleminden anlatımıyla kurgulanan sergi, binanın iki katına yayılmış. **Sabahattin Ali** Arşivi'nden çıkan yeni belge ve fotoğrafların yanı sıra Tarih Vakfı Arşivi ve Ömer M. Koç Koleksiyonu'ndaki belgelerle oluşturulmuş. Küratörler yıllardır **Sabahattin Ali** araştırmaları yapan, **Kitaplar** yazıp derleyen **Sevengül Sönmez**. **Sabahattin Ali**'nin yaşamı boyunca bulunduğu Anadolu şehirlerine ve Berlin'e, Almanya'da gezdiği şehirlere onun gözünden bakmayı amaçlamış.

Sabahattin Ali'nin bakışı sadece yazdığı öykü ve şiirlerle ya da seyahat notlarıyla değil onun çektiği fotoğraflarla da yansıyor. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Anadolu şehirlerindeki yaşamı onun metinlerinden, mektuplarından, yakın dostlarının anılarından parçalarla görmekle kalmıyoruz büyük bir görsellik de karşılıyoruz ki **serginin** esas zenginliği bence bu.

Sabahattin Ali'nin fotoğraf merakını önceki çalışmalarından biliyorduk. Bu sergi ile bir kez daha hem fotoğraf çekmeyi hem de çekirtmeyi çok sevdiğine şahit oluyoruz.

Doğrusu **“Şehirlere Alışamadı: Sabahattin Ali'nin Şehirleri”** sergisine gelmeden önce aklımda **“Sabahattin Ali ile ilgili görülmedik ne kaldı”** sorusu vardı. Sevengül Sönmez görüldük ve görülmedik malzeme ile büyük ustanın yaşamına yeni bir bakış açısı getirmiş. **Sabahattin Ali**'nin yaşamöyküsündeki ince ayrıntılara, eserlerine kaynaklık eden mekân ve kişilere ışık tutmuş. **Sergide** hem daha önce görmediğimiz görsel malzemeler hem de ilk kez gün ışığına çıkan belgeler var. Balıkesir Öğretmen Okulu'nda tuttuğu günlük, Kürk **Mantolu Madonna**'nın taslakları, Almanya'dan **Mustafa Seyit Sütüven**'e yazdığı **“Mustafa'ya Mektup”** şiiri, **Nahit Vedat Fıratlı** ve **Ayşe Sıtkı İlhan**'a yazdığı mektuplar **sergide** ilk kez izleyenlerle buluşuyor. Nahit Hanım'a yazdığı mektup özellikle dikkat çekici. Belki gizli kalmış bir aşk. **Sabahattin Ali**'nin yaşamında önemli rol almış kadınlardan biri daha kayıtlara geçiyor. Sevengül Sönmez'in bundan sonraki adımı herhalde büyük ve ayrıntılı bir **Sabahattin Ali** biyografisi kaleme almak olacaktır. Beklentimiz ise bir **Sabahattin Ali** Müzesi kurulması.

Sabahattin Ali'nin yaşamöyküsüne baktığımızda Anadolu'nun birçok kentinde kısa ya da uzun sürelerde yaşadığını görüyoruz. Hem öğrenimi ve hem de öğretmenlik görevi nedeniyle şehir şehir gezmiş.

Serginin adı **“Şehirlere Alışamadı”** ama bence taşraya alışamamış. **“Hanende Melek”** öyküsüne ilham veren Yozgat'la ilgili yazdıkları bu kanımı güçlendiriyor. **“İstanbul hasreti beni fena halde sardı. Evleri, sokakları, denizleri, insanların gözümünden gitmiyordu. Aksaray'da karpuz satan külhanbeyi, bana bu Orta Anadolu kazasının en yüksek memurundan daha yakın, daha konuşulur geliyordu”** diye yazmış. **Ayşe İlhan**'a da 1927'de Cumhuriyet İlkokulu'nda görev yaptığı Yozgat için **“Oradaki hayatım ömrümün en sıkıcı devridir”** diye yazmış. Büyük kentlerin adamı olduğu düşünülebilir ama küçük Anadolu kentlerine alışamasa da uyum sağladığı, orada kendine bir yer edindiği de anlaşılıyor. **Reşat Mazhar Ertüzün** **“vilayet erkânı evlerde toplanırdı”** diye anlatırken **“Sabahattin bu toplantıların neşe kaynağıydı”** diyor. Eserlerinin birçoğuna da buralar kaynaklık etmiş. **Sergide** bunların örneklerini de görüyoruz.

“Şehirlere Alışamadı: Sabahattin Ali'nin Şehirleri” sergisi 27 Nisan'a kadar ziyaret edilebilecek. **Sergiyi** gezdikten sonra girişteki **kitapçıyı** ziyaret edip **sergiyi** kalıcılaştıran kitabı da edinmenizi öneririm.